

Шогшо эл, порымиз да гим берг!

50-ше (3490) №,
2020 ий 12 декабрь,
шуматкече.

Будь готов/

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

МАРИЙ ЙОМАКЫМ ЛУДЫТ

Фотом еш архив гыч налме.

**12 декабрь – Йоча
телевиденийын да радио-
вещанийын тўнямбал
кечышт.**

«МЭТР» телеканалыште вашке у передачым ончаш лиш. Тудо «Авай дене пырля лудына» маналтеш. Тўн шонымашыже – марий калыкын кумдан палыме йомакше-влак дене палдараш. Передачым журналист Наталья Ямаева куд ияш Аня ўдыржӧ дене пырля ямдыла. Оператор Сергей Ефремов видеош войза (снимкыште).

– Марий ойпогышто калыкын чон поянлыкше аралатеш. Йоча дене пырля изинек йомакым лудаш гын, тудо ушан, поро кумылан, книгамер чўкталтмеке, ўдырем вашталтеш, шкенжым кугыегла куча, – оила Наталья.

Чылаже 8 передаче лиш: «Ший пўян Ший Пампалче», «Айдеме да тул», «Мўкш орол» да молат. Марий йомакым колыштын да ончен, моло икшыве-влакат марий фольклорлан да сылнымутлан шўманыт манын ўшаныме шуэш.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Лудса:

Ший Пампалче ший пўян але ший вуян? Йодышлан вашмутым лаштыкыште кычалза. **3**

«Кугу Какшан» кугыжаныш пўртўс заповедник «Маскаиге – заповедникын символжо» конкурсым эртарен. Тушто Кокшаня сенышыш лектын. **4**

Чодыресе кожым мо дене алмашташ келшен толеш? Кевытыште налме кожын пайдаже могай? Вашмут – лаштыкыште. **5**

Башкортостан Республик Бирск район Памаш села гыч мураш йӧратыше Сайсановмыт еш нерген лудса. **6**

ПОДПИСКЕ

2021 ийын икымше пелійжылан «Ямде лий» газетлан 3 гыч 20 декабрь марте шулдырак ак дене возалташ вашкыза!

Рекламе.

**Ак – 318 тенгеат 78 ыр.
Индекс – П4696.**

Подписчик-влак коклаште лотерей модышым эртарена. **Тўн пӧлек – номер-влак почеш чиялтышаш сўрет.**

Идалыкын эн сай книгажлан МарНИИЯЛИ-н ямдылыме «История Марий Эл с древнейших времен до наших дней» жок томан книга-гам шотлымо.

Тиште дене кылдалтын

поянлыкше» фотовыставке пашам ыштеныт. «Марий ұдырамаш кугу сарын тулыштыжо» фотоальманахын, Л.Яндаковын «Сар кыша» книгажын презентацийышт лийын.

Марий йылмым, литературым туныктышо, тўвыра, шанче пашаен-влак марий тиштын ончыкылыкшо, марий туныктымо книга нерген кутыренит. Сылнымутым да марий семым йоратыше-влакше почеламутыштым лудыныт, мурыштым йонгалтарынит. Уш-ақылым тергыше «Мунло» марафон теният ятыр командым поген. «Марий Элын идалыкысе книгаже-2020» конкурсышто «Йоча-влаклан эн сай книга» тагасыште С.Григорьева-Сотын «Сова с фонарём и жёлтые ушки» книгаже ойыртемалтын.

Х.АЛЕКСАНДРОВА
ямдылен.

Увер

«Ильше классике» фонд «Йоча редакцийым» почын.

Живая классика фонд «Йоча редакцийым» почын. Тушко Российын тўрлő регионжо гыч журналист да блогер лияш шонышо 12-17 ияш ўдыр-рвезе-влакым ўжыт. Ий мучко юнкор-влак мастер-класслаште, тренинглаште, туныктымо лекцийлаште, семинарлаште шинчымашыштым ешараш тўналыт. Портфолиом погат, кажне сенгымашлан балл ешаралтеш. Эн шуко баллым погышо 15 йочалан пőлекым кучыктат. Эн сай паша-влакым тўрлő газет ден журналыште савыктат.

12 декабрь – Россий Конституцийын кечыже.

Конституций – элын тўн законжо. Тушто Российыште илыше кажне гражданинын праваже-влак возалтыныт. Икымше Конституцийым 1918 ийыште пенгыдемдыме. Вара 1924, 1936, 1977 ийлаште вашталтыме. Кызытсе у Конституцийым 1993 ий 12 декабрьыште илышыш пуртымо.

Настя СТЕПАНОВАН
сўретше.
Волжский, Пőtгьял.

Ушан каныш

«Ушан каникулышто» ушымак погышым. Пий-влак нерген онай книга лудым. У ий модышым ышташ тунемым. Ынде математике дене сайын пайлен моштем. Авам дене пырля круассаным ыштышна. Йыван изам кок фокусым туныктыш. Ынде уэш школышто тунемаш тўналым. У ий пайремым вучем.

Алина СОЛОВЬЁВА.
У Торгьял, Немда.

1-11-ше класлаште тунемше-влаклан Йошкар-Оласе йоча экологий да биологий рўдер «Защитим лес!» республиканский конкурсым эртара. Кок тагас: аншлаг да листовко – лиеш. Паша-влакым 31 декабрь марте marecolcenter@mail.ru адрес дене электрон почтыш колтыман.

Российын тўн санитар врачше Анна Попован кўштымыж почеш 2022 ий 1 январь марте школлаште, йоча-садлаште, ешартыш шинчымашым пуышо да спорт тőнежлаште санитарно-эпидемиологический правил-влакым шуйымо, тўшка мероприятий-влакым эртара чарыме.

16 декабрь марте кажне кумылан йоча финанс шинчымашыжым Всероссийский онлайн-зачётышто терген кертеш. Ик шагат жапыште 30 йодышлан вашмутым пуыман. 20 да утларак йодышлан чын вашештыше лўман сертификатым налеш. Тылеч посна кажне участниклан, шинчымашыжым аклен, ой-канашым темлат.

«Ямде лий» 2020 ий 12 декабрь

М.Шкетан лүмеш Марий национальный драме театр 18 да 19 декабрьште калык ончыко «Ший Пампалче» музыкальный спектакльым луктеш. У постановко ончышо-влакым мо дене куандара? Тиде да моло йодышлан вашмутым спектакльын режиссёржо Р.Ю.АЛЕКСЕЕВ пуа.

– Роман Юрьевич, «Ший пўян Ший Пампалче» марий калык йомакым сценыйш лукташ мо таратен?

– Тиде йомак шукулан палыме. Ик тукуым веле огыл тудым лудын кушкын. Спектакльыште тўн сюжет йомакысе гаяк. Но спектакль мемнан, марий-влак, нерген, манам мый. Кушко ме илен шуынна? Кызытсе саманшыште марий улмынам арален кертгына мо? Марий калыкын йўлажым, фольклоржым ончыкылык тукумлан переген кодена мо? Нине йодыш-влаклан вашмутым кычалман. Спектакльыште кок виийын вашпижмашыжым ужнына.

Айдемын көргө вий-куатан улмыжым ме Пампалче гоч эскерена. Пампалче гай ег-влак мемнан коклаште шукурак лийыт гын, шонымашкына шуына.

– Тылеч ончыч «Юмынўдыр» мюзикльым сценыйш луктынды, теве ынде – «Ший Пампалче». Нунын коклаште вашкыл уло мо?

– «Юмынўдыр» – тиде кўшыл тўнйесе илыш дене палдарыше мюзикл. Ты тўнйесе

ўдырамышын вийжым, марий калыкын аралтышыже улмыжым ужнына. «Ший Пампалче»

Тукумым аралыше Ший Пампалче

мландымбалсе илыш ойыртемым радамла.

Пампалче мландымбалне ила. Тудо шке илышыже, пиалже верч кучедалеш, ший товарже дене сурт-печыжым осал деч арала. Туге гынат Пампалче шке утарышыжым лач каваште муэш. Порсын лўнгалтышым кудалташ каваште илыше акаже, Юмынўдыр, деч йодеш. Пампалче гоч ме кава дене вашкылым ончыктена.

– Йомакыште Ший Пампалче ший пўйжө дене ойыртемалтеш. Спектакльыштат тыгайымак ужнына?

– Уке, чылт йомакысе семын огыл.

Музыкальный спектакльыште Пампалче ший вуян.

Пьесын авторжо – З.Долгова.

Композитор – С.Яндукова.

Мурын авторжо – З.Дудина.

Бургем сўретче – Л.Воробьёва.

Куштымашым А.Дмитриев шынден.

Художник-постановщик – С.Таныгин.

аралтыш семын куча. Вургемже пеш мотор. Каласен кодыман, спектакльыште герой-влак моткоч сылне, тачысе илышлан кельштарыме марий сынан костюман лийыт.

Марий калык йомак негызеш шындыме спектакль мурылан, куштымашлан поян. Тудо йоча-влакланат, кугыен-шамычланат онай лийшаш.

Л.ГРИГОРЬЕВА мутланен.

У ий вашеш

7-21 декабрьште йоча сатун лўдыкшыдымылыкшө да у ий пөлекым ойырымо шотышто «шокшо линий» пашам ышта.

Лекше йодышым йынгыртен рашемдаш лиеш:

Роспотребнадзорын Марий Элысе
виктемже:

(8362) 68-19-39, 68-19-05, паша кечын 10 гыч 17 шагат марте, 12 гыч 12 шагатат 45 минут марте – кечывал каныш.

Марий Эл Республикысе гигиене
да эпидемиологий рўдер:

8-800-707-61-05, (8362) 45-19-33, 10 гыч 16 шагат марте, 12 гыч 12 шагатат 30 минут марте – кечывал каныш.

Республикысе сўрет
сымыктыш тоштерыште
сўретче-керамист Алевтина
Шайдуллинан пашаже-влакым ончаш лиеш.

Национальный художественный галерейыште
Наталья Товарова-Кошкинан
«Любимое. Заветное. Родное»
выставкыже пашам ышта.

Историйым шергалына
Руш-турко сар годым 1788 ий 17 декабрьште князь Г.А.Потёмкинын вуйлатымыж почеш руш войска Шем теғыз серыште верланыше Очаков турко орым сенен налын. Тылеч вара Очаков Россий деке ушнен.

«Ямде лий» 2020 ий 12 декабрь

3

Республикысе школ лесничествылаште 900 наре йоча пүртүсүм арален кодымо верч тырша.

«Кугу Какшан» гыч Кокшаня

Российыште маскам чодыран озажлан шотлат. Ятыр олан гербыштыже тудым ужаш лиеш. Эн онайже – Ярославль олан. Марий Эл Республикын гербыштыжат маскам ужна. «Кугу Какшан» кугыжаныш пүртүс заповедникын символжылан маскаиге шотлалтеш.

Заповедник пашаен-влак йочасадыш коштшо нюга-влаклан «Маскаиге – заповедникын символжо» конкурсым ий еда эртарат. Тений тагасымаште 200 паша аклалтын. Йошкар-Оласе 66-шо номеран «Рябинушка» йочасадын «Клубничка» группышкыжо коштшо Матвей Бастраковын пашаже сенышыш лектын. Марий Элыште илыше-влак тиде маскаигылан лұмым шоненыт. Эн келшыше лұмым – Кокшаням – Волжск ола гыч Светлана Батурина пуэн. Кокшаням снимкыште ужыда.

13 декабрь – Российыште маскан кечыже.

Л.ГРИГОРЬЕВА ямдылен.

Фотом Интернет гыч налме.

Сылне жап

Теле – могай
сылне жап! Ош лум
велеш, пушенге-
влак ош вургемым чиен

шогалыныт. Йүштө
игече, тале мардеж,
поран – чылажат
кумылем нөлта. Лач
телым гына курык
гыч мунчалташ, ий
үмбалне коньки дене
кошташ лиеш. Кажне
йоча ты пагытлан
йывырта, шонем.
Вашке У ий шуэш. Тудо
икшывылан мыняр куаным конда!

Полина ПЕТУХОВА.

У Торъял, Кузнеч.

Поян чодыра

Мый Сакар починга ялыште шочынам. Ял пеш сылне верыште шинча. Пүртүсшө моткоч мотор. Ончен, чон йывырта. Тораштак огыл – чодыра, пүя. Ял калык пүяште колым куча. Чодыра емыж-саскалан, понгылан поян. Ковам кенежым яра жапшым эре тушто эртарат. Мыйымат пеленже налеш. Шочмо кундемем дене кугешнен, шерем ок тем.

Максим ЗОРИН.

2-шо номеран Шернур школ.

Мардеж веле шүшка

Мый Карман курык воктене, Муналмаш ялыште, илем. Каныш кечым чот вучем. Тунам ме, ялысе йоча-влак, пырля погынен, ечим чиен, Карман курыкыш шикшалтына. Тушто пүртүс пеш сөрал. Йырым-йырысе ял-влак раш койыт. Яндар южышто, эх, могай сай мунчалташ. Пуйто чонештет! Шке ялем марте мунчалтен водем. Пылыш воктене мардеж веле шүшка.

Марат СОЛОВЬЁВ.

Морко район.

Эн шерге вер

Сысоево ялем эн сылне кундемеш верланен. Воктенак Буй энер йоген эрта. Тушко ачам дене колым кучаш коштына. Йырваш мотор пүртүс. Чодыра авыра. Ковам кожлаште емыжым погаш йөрата. Ял покшелне кок пачашан школ шога. Воктеныже йоча-сад верланен. Тыштак – кугу парк. Тушто ош куэ ден вияш пүнчө-влак кушкыт. Ялыштына кум кевыт, почто, книгагудо, клуб пашам ыштат. Ял калык кугу гаражыште, фермыште тырша. Ялыште сай.

Алеша ЖМАКИН.

Марий Турек район.

Марий Элысе ер-влакым палыза.

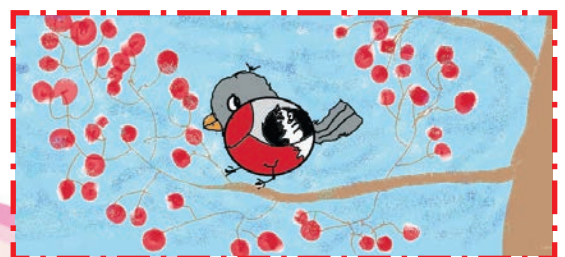
+ ер =

+ ьер =

«Ямде лий» 2020 ий 12 декабрь

Иделия ИШМУРЗИНАН сүретше. Татарстан, Агрыз, Буймо.

Мастар кид

У ий кожым шке гыч ышташ лиеш.

Кўлыт: пўгыльмө, картон, термоклей.

Сөрастарашлан: түрлө түсан чия, ужар мишура, шер але у ий кож модыш.

Икмынар пўгыльмым чиялтен ямдылыза. Картоным пўчкын, пундашым ыштыза. Ик лончым пўгыльмө дене темыза. Вес картон гыч конусым кельштарыза. Клейым йыген, пундашыш пижыктен шындыза. Конус йыр пўгыльмым моторын пижыктылыза. Мишура, шер, модыш дене сөрастарыза.

Искусственный кожын пайдаже:

шуко гана кучылташ лиеш; огеш шуркедыл, имыже ок його; пушенгым лўдыкшыдымылык материал гыч ыштат.

Чамане, арале

У ий вашеш ег-влак миллион дене кожым руат. Кок-кум арня пөртыштө шогыктымеке, кўлдымө арвер семын луктын кудалтат. А вет тудын кушкын шумешкыже, ятыр жап эрта. Шындыме деч вара ик ийыште 3-4 сантиметрлан кушкеш. Вара – 10-20 сантиметрлан. Тугеже ик метрат пеле кугытан лияш кожлан 10 ий наре кўлеш. Ынде шоналтыза, кажне ийын кожым руымо дене мынар пўртүс поянлыкым йомдарена? Мынар энгекым ыштена?

Кызыт кевытыште шуко түрлө искусственный кожым ужа-лат. Иман пушенге ўпшым пурташлан кож укшым вўдыш шындаш лиеш. Пөрт ончылныда пушенге уло гын, моторын сөрастарен кертыда.

Кожым ида ру!

Марий Эл Республикысе пўртүс поянлык, экологий да йырвелым аралыме шотышто министерстве кожым але вес иман пушенгым закондымын руымылан, куклымылан штрафым пуа. Кожым руаш шонеда гын, чодыра озанлыкыште билетым налман. Йоча-влак, ача-аваланда шижтарыза.

Увер

Иман пушенге-влакым шындашлан республикыште 1100 килограмм нөшмө уло.

Марий Эл Республикыште эрта-ралтше «Вода России» акция годым 1000 доброволец 1000 мешак шўкым поген.

Специалист-влакын пытартыш гана шотлымышт почеш, Марий Элыште 6608 шордо уло.

Йўштө пагыт

Мый, капкам почын, школыш каяш лектым. Урем дене ошкылмем годым йырымваш ончем да колыштам. Пий опалта, агытан муралта, йол йымалне лумжо шырт-шорт кочырта-та. Пушенге-влак шийла койын йылгыжыт. Ялысе пашаче калыкын тельмат сомылжо ятыр. Пошкудына пашашке вашка. Йўштө пагытын түсшө чоным куандара.

Аня АНДРЕЕВА.

Кужэңер, Тошто Йўледүр.

Түрлалтын

Пўртүсым йўштө пагыт авалтен. Юж яндарештын. Йыраваш шып. Южгунам, тұтан тұналме годым, пўртүс лўшка, чоным тарвата. Мамык кидше дене теле пўртүсым ниялта, ош пеледышыш савыра. Ончалза теле пўртүсым! Тудо түр дене түрлалтын.

Катя ЯНДУБАЕВА.
Советский, Ронго.

Палаш онгай

Мландымбалне эн писын кушшо кушкыл – бамбук. Суткаште 70-90 сантиметрлан кугемын кертеш. Шырпым шопке гыч ыштат. Пўнчө гыч витаминан ложашым ямдылаш лиеш.

Пианином ышташ кож келша.

Ечым ышташ куэм кучылтыт.

Меран тельм молан шопкем нулта? Тиде пушенгыште 10 процент ўй уло.

Телын сөралже

Мый теле пагытын толмыжым пеш вучышым. Ынде йырым-йыр ошо. Пушенге-влак мамык лум дене леведалтыныт, моторын койыт. Ерыште вўд кылмен. Тушто йолташ-влак дене пырла коньки дене мунчалтена. Курык вуйышкат погынена. Куанем сўретыште ончыктенам. Вашке У ий пайрем шуэш. Теве эше молан тельым вученам.

Полина ПАЙБУЛАТОВА.
Морко, Коркатово.

Ава – икте

«Ава» мут деч шерге тўняште иктаж-мо уло? Очыни, уке. Кажне айдемылан илышым ава пөлекла. Мыйын авам – Любовь Георгиевна – туныктышо. Англичан да немыч йылмылам туныкта. Мый авамым чот пагалем. Вет тудо мыйын – икте гына. Авамын шўмжө кече гай ырыкта.

Виктория ТКАЧЕНКО.
Татарстан, Агрыз,
Кадрек.

Уста ковам

Коваем Нина Александровна Какшан воктенысе мотор Пуялыште ила. Тудын деке унала кошташ куанем. Мый палем, тудо мемнам эре вуча, чот йората. Мыланна тамле сийым ямдыла, пөлек дене куандара. Ковам пеш поро да уста. Шу-

ко ма-
рий тувырлан тўрым тўрлен, носким пидеден. Мыйым туныкта. Тек ковам таза да шуко ий мемнан дене пырля лиеш.

Катя НИКОЛАЕВА.
Советский, Лўперсола.

Эн шерге, эн лишыл

Кеч-көлан аваже эн шерге, эн лишыл, эн поро. Мыйынат авам Вероника Орспаевна Степанова лач тыгаяк. Тудо 1976 ий шорыкйол тылзын 31 кечынже Тат-Чодыраялыште почын. Кызыт авам ялозанлыкыште пашам ышта. Ме тудын кок икшывыже улына: мый да Максим шольым. Авай, ме тыйым йоратена!

Оля СТЕПАНОВА.
Морко, Шап Унчо.

Марий мурым йоратат

«Ешыште тўнжө – икте-весым улылымаш, порылык. Ешыште айдеме ласкалыкым, улышым муэш. Шочмо верым, йолташым йораташ тунемеш. Тушто тыйым эре вучат», – тыге ойлат Людмила ден Константин Сайсановмыт.

Сайсановмыт (**снимкыште**) Башкортостан Республик Бирск район Памаш селаште илат. Еш оза Йўдвел кундемыште

пашам ышта. Людмила Ивановна – Памаш селесе тўвыра пөрт пеленысе «Ший паш» калык муро ансамбльым вуйлата. Ешыште кум икшыве уло. Кугуракше – Владимир, ешым чумы-

рен. Кызыт Йўдвел кундемыште ила. Света пелашыже дене вич ияш Элла ўдырыштым марий шўлышаным куштат. «*Ме марий улына, сандене изинек марий йўлам пален кушо манын тыршена. Эллалан марий тувырым лўмын ыргыктым. Марий вургемым чиен, марий мурым мура*», – оила Владимир. Алёна (**ўлыл снимкыште**) Уфа олаште ила. Тудо шке жапыштыже «Кўдыронгыр» мурышо ансамбльыш коштын. Алёнан кышажым Полина шўжарже тошка. Тудо 10-шо классыште тунемеш, «Кўдыронгыр» ансамбльын солистше.

Ача-ава икшыве-влакым марий сем дек шўманденыт. Ешыште марла кутырен, йылмым йораташ туныктеныт. Кумытынат марий койышан, шочмо калыкым пагалыше улыт. Сайсановмыт еш жапым пырля эрта-раш моткоч куана.

Е.ИВАНОВА.

Фото-влакым еш архив гыч налме.

Шокшын ондалам

Авай, улат эн шерге тый мылам,
Авай, юмо гай тыланет кумалам.
Авай, шыман шинчашкет ончалам.
Йоратен, мый шокшын ондалам.
Авай, тау илышым пөлеклыметлан!
Авай, ўмыр мучко лий пиалан.
Эре самырык лий, моторем,
Мый тыйым моткоч йоратем!

Линда ФЕДОРОВА.

Марий Турек, Сардаял.

Пиалан улам

Мый шкемым пиаланлан шотлем: ачам, авам, Алёша шольым улыт. Авам кевытчылан пашам ышта. Тамле кочкышым ямдылаш мастар. Авамын кўэштме мелнаже, когылыжо эн тутло улыт. Ачам пожарный частыште тырша. Тудо лўддымө, виан. Мый туддеч примерым налам.

Всеволод НИКИТИН.

Кужэнгер, Шўдымарий.

Теле корно

Телым корныш лекме деч ончыч уэш-пачаш шонкалет. Игечын могай лийшашыжым эскерет, могай вургемым чийышашым палемдет. Лум шуко опта гын, корно уло-укем рашемдет. Кызыт корным трактор шўка. Ожно корным коштмо кыша дене тўрленыт. *Сандене калык ушан ойым каласен. Могайым? Мут-влакым ушен, калыкмутым лудса.*

Яна ДМИТРИЕВА.

Морко, Коркатово.

Авторын фотожо.

Ий ўмбалне

Руэм школьшто 2-шо «Б» классыште тунемше Глеб Сардаев ден Василиса Иванова (**снимкыште**) телым куанен вашлийыныт. Пўртышт деч тораште огыл изи пўя уло. Тушто вўд сайынак кылмен. Йолташышт дене ий ўмбалне лумым эрыктеныт. Ынде, пырля погынен, коньки дене мунчалтат, хоккейла модыт. Йоча-влак деке ачашт-авашт

ЛИВАНОВА.

коклан ушнат. Жапым веселан да пайдалын эртарат.

Медведево район.

шерге

акше

Теле

кок

корнын

пачаш

14 декабрь – Маймылын тўнямбал кечыже.

Сўретым чиялтыза.

Мотор ялем

Мунамарий ялем идалыкын кеч-могай жапыштыже мотор. Кызыт ош лум дене леведалтын. Ялыште – 26 илыме пўрт. Ял воктене – чодыра. Тушто шуко янлык ила, тўрлў емыж-саска кушкеш. Тораште огыл энгер йога. Ялыште кум пўя уло. Нуно кызыт ий дене комыжлалтыныт. Мый тушто колым кучаш йўратем. Мыланем ялем келша.

Роман МЕДВЕДЕВ.

Марий Турек район.

Теле, кузе ме тыйым вучышна. Лум писынрак толжо манын шонышна. Теве тудо! Ынде куанен модына. Лум гыч тўрлў янлык шочеш.

Н.ГОДУНОВА.

Йошкар-Ола, 80-ше номеран йочасад.

Фотом йочасадын архивше гыч налме.

«Ямде лий» 2020 ий 12 декабрь

Индекс: П4696.

Тираж 1150 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

Тўн редактор Л.В.СЕМЕНОВА.

https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdelii>

E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше:
yamdelii.pf

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугыжаныш унитарный казна предприятий.

Газетым редакцийште погымо да версталыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийн адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследиим аралымаште законодательством шуктен шогымым эскерше Федеральный службын Приволжский федеральный округысо управленийыштеже регистрироватлыме.

Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште пуымо.

0+

Печатьыш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийн шонымышт тўрлў лийын кертыт. Серыш-влак мўнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келыше почеш.

Редакцийн да издательын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкше урем, 20-шо пўрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

Конкурс

**«Ямде лий»
дене**

Лүдыкшыдымө ечыгорным муза.

Алина СУББОТИНА.

Морко посёлко.

Сүретым ончен, фразеологизмым каласыза.

**Марий кочкышым
палыза.**

мел	КОГЫЛЪО
КОГЫ	ЫМАШ
КОМАН	ал
под	ыр
пуч	на
нем	што
кыш	мелна
пу	льо

Мелна

Шүрашан үмбалым
Ямдылен ковам.
Кече гай йыргешкым
Күэштеш мелнам.
Үй ден шүралтем да
Кышылым оптем,
Поро родо-влакым
Унала вучем.

Лиза СОЛОВЬЁВА.
Шернур,
Кучанур.

Кроссворд

**Икымше марий
грамматикылан - 245 ий**

Шола

гыч пурлашке:

- 4.Кө тугай Вениамин Пуцек-Григорович?
- 5.«Тамга» – тиде ... 6.«Марла ...»
- 8.Йылмышанчын ужашыже.
- 12.Книга Санкт-...

олаште ужалалтын. 13.Книгам ужалыме вер.

Күшыч ұлыкө:

- 1.«Сочинения, принадлежащие к грамматике черемисского языка». Тиде мо? 2.Руш ... тиде книга почеш марий йылмым тунемын. 3.Марий сълнымутлан тўналтышым ыштыше произведений.
- 7.Теле тылзе рушла. 9.Шомак. 10.10 декабрьште могай кечым палемдат? 11.«Нöшмö» мутын синонимже. 12. Вениамин ... Григорович.

В.СМИРНОВ ямдылен.

Сүретыште мыняр мераным уждыда?

Интернетысе сүрет-влакым кучылтмо.

«Ямде лий» 2020 ий 12 декабрь